

Efeziërs 4 en NGB 27 – Leerpreek: Wat is de kerk?

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Thuis of op de kring doorspreken over de preek? Er is een verwerkingsblad beschikbaar: [DoorSpreken](#).

Liturgie

Zingen: Psalm 122 : 1

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: GKB Gezang 119 : 1 en 2

Gebed

Lezen: Efeziërs 4 : 1 – 16

Zingen: Opwekking 194

Leerpreek over Efeziërs 4 : 15-16 en NGB Art. 27

Zingen: Psalm 133 : 1, 2 en 3

Apostolische geloofsbelijdenis

Zingen: GKB Gezang 107 : 1 en 3

Gebed

Collecte

Zingen: LvK Lied 481 : 1 en 4

Zegen

Preek: wat is de kerk?

De kerk?!

dia 1 – zwart

Vanmiddag gaan we het hebben over de kerk.

En volgende week en de week daarna ook.

Ik kan me voorstellen dat je denkt:

‘de kerk? Zijn er geen betere dingen om het over te hebben?

Over Jezus bijvoorbeeld?

Of over hoe je in het dagelijks leven christen kunt zijn?’

Die vragen hebben meer met de kerk te maken,

dan je op het eerste gezicht misschien zou denken.

Maar de kerk heeft natuurlijk wel last van een negatief imago.

Veel mensen vinden Jezus nog wel interessant,

maar de kerk, dat hoeft niet zo nodig.

Want de kerk is vaak helemaal niet zo mooi als Jezus,

het is er vaak een menselijke bende.

De kerk, ik heb het maar even over de kerk in het algemeen,

niet per se over de kerk in Franeker,

de kerk staat bekend om allerlei regels.

Je mag van de kerk nooit wat...

Jezus heeft dat imago helemaal niet.

Verder staat de kerk bekend om verdeeldheid.

Zet twee christenen bij elkaar, en je hebt een kerk,
zet drie christenen bij elkaar en je hebt een kerkscheuring...

Terwijl Jezus juist bidt voor eenheid.

En misschien nog wel het moeilijkste: kerkmensen!

Wat zijn er toch veel mensen afgeknapt op de kerk
omdat ze in andere kerkmensen teleurgesteld zijn geraakt.

Volgens mij is dat imago van een menselijke kerk,

een kerk die heel anders is dan Jezus,

al genoeg reden om in deze drie kerkdiensten bij de kerk stil
te staan.

Verder is het altijd goed om terug te gaan naar de basis.

Wie zijn wij als kerk?

Waarom doen we de dingen zoals we ze doen?

Wat is het bestaansrecht van de kerk?

En wat blijkt daarvan in de praktijk?

dia 2 – overzicht serie

Vanmiddag staan we stil bij de meest basale vraag:

wat is de kerk?

Volgende week gaan we verder met lid zijn van de kerk,

waarom zou je erbij willen horen?

En over twee weken staan we stil bij de kerk in de 21^e eeuw.

In de samenleving is veel veranderd, kerken zijn enorm gekrompen,

hoe zijn we kerk in die veranderde wereld?

dia 3 – opzet preek

Vandaag dus over: wat is de kerk.

Ik wil dat doen aan de hand van drie vragen.

De eerste: wat is een definitie van de kerk?

Hoe kun je in 1 zin omschrijven wat een kerk is?

Voor die vraag hebben we ook de meeste tijd nodig.

De tweede vraag: wat heeft de kerk met doordeweeks te maken?

En de laatste vraag: wat is het doel van de kerk?

1. Definitie van kerk

dia 4 – opdracht

Eerst dus de vraag: hoe kun je in 1 zin omschrijven wat een kerk is?

Voordat ik daar iets over ga zeggen,

wil ik graag dat jullie daar zelf even in twee- of drietallen over nadenken.

Neem even een minuut om met je buurman of buurvrouw te bedenken:

wat is een kerk eigenlijk?

dia 5 – zwart

Over die vraag, wat is een kerk,

gaat het ook in artikel 27 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis.

Die belijdenis is een verwoording van het christelijk geloof uit de 16^e eeuw.

Je kunt hem vinden achterin het gereformeerd kerkboek.

Ik wil nu het eerste gedeelte lezen uit artikel 27, waarin het gaat over wat een kerk is.

dia 6 + 7 – NGB 27

dia 8 – definitie

Oke, ik geef toe, dit is niet echt de omschrijving van een kerk in 1 zin.

Drie dingen zijn in ieder geval belangrijk voor de vraag wat een kerk is:

- de kerk is een vergadering, een gemeenschap, een groep mensen
- het is een groep van mensen die geloven
- en Christus is koning van die kerk.

Precies diezelfde elementen komen ook voor in Efeziërs 4:15.

De liefde die daar wordt genoemd, heeft alles te maken met dat de kerk een gemeenschap is.

Waarheid heeft alles te maken met vasthouden aan het geloof, en Christus wordt het hoofd genoemd.

De kerk, in 1 zin, is:

een gemeenschap van mensen die Christus volgen en Christus als hoofd heeft.

We kijken naar die drie onderdelen.

1.1. Christus is hoofd

dia 9 – Christus is hoofd

Eerst over dat Christus het hoofd van de kerk is.

Ik had het net al over dat negatieve imago van de kerk.

De kerk is vaak heel menselijk.

Er kunnen zomaar problemen ontstaan

als mensen het niet met elkaar eens zijn

of elkaar gewoon niet zo goed liggen.

Hoe is het toch mogelijk dat de kerk het zo lang vol houdt?

Dat er in onze tijd nog altijd kerken zijn?

Ik kan dat niet anders dan een wonder noemen.

Mensen vechten elkaar de kerk uit,

Maar God gaat toch verder met de kerk.

Want hij vindt de kerk belangrijk.

Denk niet te menselijk over de kerk.

Als de kerk aan mensen was overgeleverd,

was er al lang geen kerk meer geweest.

Maar de kerk is van Christus.

Zoals het in Efeziërs 4:16 staat:

vanuit Christus krijgt de kerk samenhang.

Het gaat niet om mensen, maar om Christus.

Heel bijzonder vind ik dat in kerken in het buitenland.
Afgelopen zomer waren we in een kerk in Kopenhagen.
Van het Deens verstonden we geen woord,
maar toch voelden we verbondenheid.
Na de dienst raakten we met een aantal mensen in gesprek,
gelukkig kunnen ze daar ook prima Engels.
Het waren totaal onbekenden voor ons,
maar toch konden we veel delen,
omdat we de verbondenheid in Christus ervoeren.
Christus is het hoofd van de kerk.
Dat mag je ook ontspannen maken.
Misschien vind je wel van alles over de kerk.
Ben je bang voor de toekomst van de kerk.
Maar God zorgt wel voor zijn kerk.

1.2. Gemeenschap

dia 10 – samen God ontmoeten

Het tweede onderdeel van wat een kerk is,
is dat het een gemeenschap is.

Kerk ben je niet in je eentje, kerk ben je samen.

In de kerk horen we bij elkaar.

Als je even om je heen kijkt,

dan zie je natuurlijk ook dat je hier niet alleen bent.

We zijn hier bij elkaar gekomen in de kerkdienst.

Samen horen we over God,

samen ontvangen we zijn Woord.

Samen zingen en bidden we ook tot God,

om God te aanbidden.

Dat is gemeenschap: samen God ontmoeten.

dia 11 – delen in elkaars leven

Maar gemeenschap is meer.

In Efeziërs 4 gaat het over elkaar liefhebben.

Gemeenschap is ook delen in elkaars leven.

Dat wordt heel mooi beschreven in Handelingen,

waar het gaat over de eerste kerk.

In Handelingen 2:44 staat:

‘Allen die het geloof hadden aanvaard,

bleven bijeen en hadden alles gemeenschappelijk.’

En dan wordt beschreven hoe ze delen in elkaars leven.

Ze eten samen, ze zorgen voor elkaar, ze bidden amen.

De kerk is voor hen hun nieuwe familie geworden.

Dat de kerk een gemeenschap is,

is iets anders dan dat je in kerkdiensten naast elkaar zit,

maar verder niets met elkaar te maken hebt.

In een bioscoop of theater heb je dat.

Daar komen veel mensen die niets met elkaar hebben naar een voorstelling.

Ieder zit er voor zich, om te genieten van een film of toneelstuk.

In de kerk is dat anders: daar zitten we niet ieder voor zich.

Daar delen we in elkaars leven.

Dat is niet echt makkelijk.

Je hebt elkaar niet uitgezocht.

We hebben verschillende karakters,

en soms klikt het helemaal niet.

Maar hoe verschillend we ook zijn,

we horen bij elkaar.

En als we vasthouden aan dat Jezus het hoofd van de kerk is,

dan kunnen we ook leren elkaar lief te hebben.

Nog een ding over gemeenschap.

Vroeger was dat veel vanzelfsprekender dan nu.

In onze tijd is het ieder voor zich.

Iedereen heeft ook druk genoeg met zijn eigen leven.

Eens even bij elkaar op de koffie

gebeurt nu veel minder dan vroeger.

Je leven delen, dat gaat niet vanzelf.

Daarom is het goed om daar bewust in te investeren.

Bijvoorbeeld bij het koffiedrinken na de kerkdienst

of op je kring.

Want kerk is niet alleen de kerkdienst.

Het is ook delen in elkaars leven.

Dat kan ook niet met meer dan 200 mensen.

In kleine groepen, zoals de kring, kan dat veel beter.

De kring is ook kerk.

1.3. Waarheid

dia 12 – waarheid

Het laatste onderdeel van wat een kerk is,

is dat het een groep mensen is die Jezus wil volgen.

Je kunt het met elkaar heel gezellig hebben,

maar daarmee is er nog geen kerk.

In de kerk gaat het om Jezus volgen.

In Handelingen 2 wordt dat ook duidelijk genoemd.

In vers 42 staat:

‘ze bleven trouw aan het onderricht van de apostelen,

vormden met elkaar een gemeenschap,

braken het brood en wijdden zich aan het gebed.’

Die laatste dingen hebben alles met gemeenschap te maken.

Maar er staat een ding voor:

ze bleven trouw aan het onderricht van de apostelen.

Van de apostelen hadden ze gehoord over Jezus,

en dat is de basis van de kerk.

In Efeziërs 4 noemt Paulus dat ook.

Hij heeft het over ons aan de waarheid houden.

In de kerk gaat het om de waarheid:

dat Jezus Heer is, dat hij is gekruisigd en opgestaan,

dat hij ons roept om zijn leerlingen te zijn.

In de kerk helpen we elkaar om bij die waarheid te blijven.

Om steeds voor ogen te houden: hier gaat het om.

Om steeds meer te leren: wie is God, wie is Jezus,

hoe kan ik elke dag voor hem leven?

Dat gebeurt in een kerkdienst,

als we zingen, bidden en luisteren,

maar ook daarbuiten.

Want in een kerkdienst kun je dingen nog makkelijk van je af laten glijden.

Je kunt er zitten zonder echt mee te doen.

In een persoonlijk gesprek, bijvoorbeeld op je kring, kan dat niet!

Als je bijvoorbeeld met iemand in gesprek bent, die jou vraagt:

‘wat betekent Jezus eigenlijk voor jou?’,

dan kun je je niet verstoppen.

Dan help je elkaar om bij de waarheid te blijven.

2.Zondag en doordeweeks

dia 13 – zondag en doordeweeks

We hebben het nu gehad over wat een kerk is.

Een kerk is gemeenschap van mensen die Christus volgen en Christus als hoofd heeft.

Ik noemde net al dat de kerk meer is dan alleen kerkdiensten.

Daar wil ik nog wat meer op ingaan:

wat heeft de kerk met doordeweeks te maken?

dia 14 – kerk ben je altijd

De kerk houdt niet op als we weer naar huis gaan.

Kerk is niet iets waar je af en toe naar toegaat,

zoals je naar school of naar je werk gaat,

de kerk is je hele leven.

In 1 Petrus 2:9 noemt Petrus de kerk 'een volk'.

Dat is ook iets wat nooit ophoudt.

Ik hoor bij het Nederlandse volk.

Of ik nu in Nederland ben of aan de andere kant van de wereld,

een Nederlander zal ik altijd blijven.

Zo is dat met de kerk ook:

of je nu in een kerkdienst zit of op een kringbijeenkomst,

of dat je gewoon thuis zit,

kerk zijn we altijd.

dia 15 – verzamelde en verspreide kerk

Natuurlijk zit er wel verschil

tussen of we bij elkaar zijn of niet.

Dat is het verschil tussen de verzamelde kerk en de verspreide kerk.

De verzamelde kerk is als we bij elkaar zijn, bijvoorbeeld in een kerkdienst.

Maar na deze dienst gaat iedereen weer naar huis.

De kerk gaat dan door, als verspreide kerk.

Die twee, de verzamelde en verspreide kerk, staan niet los van elkaar.

Wat we in ons dagelijks leven doen, als verspreide kerk, nemen we mee naar de verzamelde kerk.

Dan delen we ons leven met elkaar.

In gebeden of in gesprekken.

Een mooie vorm is ook het geven van getuigenissen.

In deze kerk zijn we daar niet zo aan gewend, maar het is heel goed om elkaar te vertellen wat God in je leven doet.

En aan het einde van deze dienst krijg je de zegen mee.

Dan stuurt God ons er weer op uit, de wereld in, om daar op onze eigen plek voor hem te leven.

3. Doel van de kerk

dia 16 – doel van de kerk

Dan nog over het laatste: wat is het doel van de kerk?

Waarom is er eigenlijk een kerk?

Voor de meeste mensen is het vanzelfsprekend dat er een kerk is.

Ik zelf weet ook niet beter dan dat er een kerk is.

Ik ben er helemaal aan gewend.

Maar juist dan is het goed om die vraag te stellen:

waarom is er eigenlijk een kerk?

De kerk kan zomaar een doel in zichzelf worden.

Het hoogste doel is dan dat we het samen goed hebben.

dia 17 – God en wereld

Maar de kerk is er niet voor zichzelf.

De kerk is er voor God en voor de wereld.

De kerk is er om God te eren,

in kerkdiensten, maar ook in het leven van elke dag.

Het gaat niet om onszelf, maar om God.

En de kerk is er om God bekend te maken.

God wil door de kerk mensen met hem in contact brengen.

Het goede nieuws van Jezus moet naar buiten!

Daarom is er een kerk.

De kerk is daarmee best bijzonder.

De kerk moet steeds bedenken: het gaat niet om ons.

Het gaat er niet om dat we het samen fijn hebben.

We moeten ons steeds afvragen:

hoe eren we God en hoe kunnen we hem aan de wereld laten zien?

Als de kerk dat niet doet,

wordt het een naar binnen gekeerd clubje.

Dan is alle spanning er vanaf,

want dat wij ons goed voelen is het belangrijkste.

Dan wordt het ook saai in de kerk.

Maar God heeft veel grotere plannen.

Spannende plannen, want de boodschap van de kerk is spannend:

iedereen moet weten dat er bij Jezus eeuwig leven is.

In Efeziërs 4 heeft Paulus het over groei.

Het is een kerk die in beweging is.

Een kerk waar mensen steeds verder naar Christus toegroeien.

Een kerk waar je God steeds beter leert kennen,

en leert hoe je voor hem kunt leven.

Of je nu voor het eerst met die kerk in aanraking komt,

of dat je er al 80 jaar bij hoort.

Misschien heeft de kerk wel een negatief imago,

maar de kerk is de moeite waard.

Want God is er aan het werk.

Amen.

Thuis of op de kring doorspreken over de preek? Er is een verwerkingsblad beschikbaar: